

SENTÈNCIA 30-97 DE 18 DE DESEMBRE DE 1997

Ponent : M.I. Sr. Josep Lluís VÀZQUEZ SOTELLO

ANTECEDENTS DE FET

I. RESULTANT: Que el M. Iltre. Tribunal de Corts dictà Sentència en data 7 de maig de 1.997 amb la següent part dispositiva: "FALLEM: Que hem d'absoldre i absolem el Sr. Andreu L.C. del delictes d'aixecament de béns que se li imputava, declarant-se d'ofici les despeses processals causades i ordenant-se la remesa de la quantitat de 1.000.000.-pts dipositada amb aquesta finalitat, als perjudicats". Contra la citada Sentència interposà recurs de Suplicació el Ministeri Fiscal, al qual s'hi oposà la defensa d'Andreu L.C., i compareixent les perjudicades Carme R.T., vídua de Modest P. i la seva filla Ester P.R., que sol·licitaren la confirmació de la Sentència pel que a elles respectava.

II. RESULTANT: Que el fallo absolutori de la Sentència pren com a premissa de sortida la declaració de fets provats que descriu el primer Resultant, dels quals en ressurt les següents afirmacions: a) Per Sentència de 12 de gener de 1.995 la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, confirmant altra anterior dictada en primera instància per l'Hble. Batlle competent, en judici instat per Modest P.T., fou condemnat Andreu L.C. al pagament de la quantitat de 7.867.243.-pts al demandant; b) Andreu L.C. en compareixença realitzada davant el Batlle el 24 de març de 1.995 manifestà no ser titular de cap vehicle i no disposar de cap bé moble o immoble; c) el 24 de novembre de 1.994 i el 9 de febrer de 1.995 el Sr. Andreu L.C. realitzà el traspàs de 2 vehicles marca Volvo que figuraven al seu nom en el Registre de Vehicles des del dia 1 de juliol de 1.988 i 17 de novembre de 1.989, posant-los a nom de la seva filla Carme L.N., sent el primer dels vehicles exportat a Espanya el 28 de març de 1.995 i venut pel preu de 1.000.000.-pts; d) durant el tràmit de la instrucció de la causa es diposità la quantitat de 1.000.000.-pts, equivalent al preu de la venda d'un dels dos automòbils i

en quant al segon s'aportà també a la Batllia la quantitat de 450.000.-pts. En base a aquests fets el Ministeri Fiscal qualificà l'existència d'un delictes major d'aixecament de béns en perjudici de tercers de l'art. 141 del Codi Penal, atribuint la responsabilitat al processat en concepte d'autor i sol·licitant la pena corresponent. La defensa dels perjudicats recurrents, únics hereus del difunt Modest P.T., acceptant la descripció de fets del Ministeri Fiscal i adherint-se a la seva qualificació sol·licità com a indemnització que el processat fos condemnat a satisfer als seus defensats l'import del valor dels béns aixecats i més concretament el valor dels vehicles transferits a nom de la seva filla. Ambdues parts ratificaren en el Judici Oral les seves conclusions així com la defensa dels perjudicats la seva citada petició d'indemnització mitjançant l'abonament de la suma de les vendes dels vehicles. Per contra, la defensa del processat plantejà la seva absolució al·legant: a) la situació econòmica desastrosa en que es trobava; b) que l'automòbil Volvo 340, en realitat ja havia estat adquirit per la seva filla, que era la que el venia utilitzant pagant sempre pel seu compte el manteniment i reparacions, pel que davant aquella situació econòmica sol·licità al seu pare registrar el cotxe al seu nom, al que aquell accedí; c) no obstant, l'al·ludida filla del processat entregà a la Batllia la quantitat ja indicada que en realitat superava el valor venal del vehicle en el moment de la fermesa de la Sentència civil; d) en quant a l'altre automòbil Volvo 760, que fou exportat i venut a Espanya, la venda obeí a la penúria econòmica en que es trobava el processat i en tot cas també es diposità en la Secretaria del Tribunal de Corts, la quantitat de 1.000.000.-pts obtinguda per aquella venda. Per tot el qual se sol·licità l'absolució del processat.

III. RESULTANT: Que el Ministeri Fiscal fonamenta el seu recurs en els núms. 5 i 7 de l'article 3r del Decret regulador del recurs de Suplicació, atribuint a la Sentència un error en l'apreciació de la prova i la infracció d'una norma penal substantiva. Argumenta el Ministeri Fiscal que és errònia l'afirmació de la Sentència de que el traspàs de la titularitat dels vehicles s'hagués realitzat "abans de recaure Sentència definitiva", ja que aquesta és de 12 de gener de 1.995 i fou notificada el següent dia 16 al processat mentre que el traspàs del segon dels vehicles es realitzà el 9 de febrer d'aquell any. En quant a les quantitats dipositades en la Batllia a que es refereix la Sentència el Ministeri Fiscal argumenta que al ser requerit el processat (en execució de la Sentència

civil) per al pagament o designació de béns de la seva propietat manifestà el 24 de març de 1.995 la seva insolvència material i efectiva pel que s'incoà la causa en la qual el 13 de desembre de 1.995 l'Hble. Batlle instructor dictà l'Aute de processament i sol·licitat pel dit Ministeri per escrit de 26 de febrer de 1.996 el segrestament dels vehicles o el dipòsit de l'import de la seva venda fou quant dit processat, davant aquest nou requeriment, diposità en data 26 de març de 1.996 una primera quantitat de 500.000.-pts seguida d'altra de 400.000.-pts setmanes després i una tercera de 100.000.-pts en data 21 d'agost del mateix any. En quant a la infracció d'una norma penal substantiva, el recurrent considera infringit l'article 141 del Codi Penal, argumentant les raons per les quals estima que concorren els requisits del delictes pel que formulà l'acusació. Reconeixent el Ministeri Fiscal que l'aixecament de béns és un delictes essencialment dolós, el que impossibilita la seva comissió per imprudència, discrepa de la Sentència en quant aquesta afirma que solament existiria presumpció d'aquella intenció dolosa de causar perjudici en cas d'embargament judicial o en cas de no permetre l'operació realitzada rescabalar al creditor utilitzant les vies civils ordinàries. La defensa dels perjudicats Carme R.T. i Ester P.R. ratifica els seus escrits en els que sol·licitava la confirmació de la Sentència recorreguda en el sentit que a ells afecta: el retorn de la suma de 1.000.000.-pts.

IV. RESULTANT: Que la defensa del processat Andreu L.C. sol·licità la confirmació de la Sentència dictada, insistint en els arguments ja exposats en la seva defensa en el judici: a) el vehicle exportat s'alienà pel preu que donaven per ell; b) els dos automòbils estaven lliures d'embarg; c) no hi hagué intenció de defraudar; d) el processat anà fent pagaments, tal com consta en la causa i es relaciona en un document aportat en l'acte de la Vista; e) es demostra que el processat no tingué intenció de defraudar perquè vivint a Barcelona podia haver eludit la realització dels pagaments; f) les quantitats dipositades a la Batllia representen el valor en venda que s'obtingué pels dos vehicles.

V. RESULTANT: Que comparegudes les parts davant aquest Tribunal Superior s'assenyalà dia i hora per a la celebració de la Vista del recurs, en quin acte informaren pel seu ordre recolzant les seves respectives pretensions, quedant els autes vists per Sentència.

FONAMENTS DE DRET

I. CONSIDERANT: Que, com bé diu la Sentència recorreguda en el seu 3r Considerant, l'article 141 del Codi Penal andorrà tipifica com a delictes "l'aixecament de béns en perjudici de terceres persones", però no defineix el contingut material de l'acció, sent necessari interpretar l'article a la llum de la doctrina penal ço que suposa exigir la concurrència no solament de l'element material a que es refereix l'art. 141 (el perjudici a tercers) sinó també, prèviament, l'element dolós de la intencionalitat de procedir a l'aixecament o desaparició dels béns propis per a perjudicar als creditors. El caràcter intencional del delictes d'aixecament de béns està expressament admès pel Ministeri Fiscal en el seu recurs i permet, com diu la Sentència, atansar aquest tipus delictiu a la insolvència fraudulenta, deliberadament organitzada pel deutor per perjudicar els seus creditors.

II. CONSIDERANT: Que és de destacar el fet, que resulta indiscutit en la causa, que quan el processat alienà els dos vehicles no havia recaigut sobre ells cap embargament ni anotació de demanda relativa a la seva titularitat que pogués fer pensar en la il·licitud de la seva transmissió. Sense entrar a valorar l'al·legació del processat de que amb l'alienació dels vehicles tractava d'atendre les seves necessitats peremptòries i les de la seva família, degut a la seva situació econòmica i sense valorar tampoc la seva al·legació de que un dels vehicles en realitat fos propietat de la seva filla, el cert és que quan disposà la transmissió de la seva titularitat sobre aquells béns no pesava sobre els mateixos cap interdicció judicial que ho impedís. Més que la data de la Sentència civil condemnant-lo a pagar i més encara que la notificació d'aquella sentència és important la dada de l'existència o no de limitacions a la llibertat de disposició dels propis béns. Però, en tot cas, donat que s'accepta per totes les parts que durant la substanciació de la causa el processat posà a disposició dels seus creditors les quantitats equivalents (i fins i tot superiors) al valor en venda dels automòbils per rescabalar-los del perjudici causat per haver disposat d'aquells béns, és necessari arribar a la mateixa conclusió a la que arribà el Tribunal de Corts en la seva Sentència, en el sentit d'excloure la responsabilitat penal del processat. Aquesta conclusió absolutòria es reforça si es té en compte la situació

econòmica de gran precarietat del processat, que viu amb una pensió de jubilació de 40.000.-pts mensuals, i amb una filla al seu càrrec, a que es refereix la Sentència recorreguda en el 6è Considerant. Conclusió absolutòria que es reforça també si es té en compte que la defensa dels perjudicats concreta la seva petició de responsabilitat civil en el pagament de les quantitats obtingudes per la venda dels vehicles A tot el qual s'ha d'afegir que si existeix un dubte sobre la finalitat de la transmissió dels vehicles i sobre l'actuació dolosa del processat, el més correcte conforme als principis del Dret penal i del procediment penal és l'absolució del processat a fi de mantenir íntegrament el seu dret fonamental de presumpció d'innocència.

III. CONSIDERANT: Que per tot l'exposat procedeix confirmar la Sentència recorreguda en tots els seus extrems.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, així com els Usos i Costums i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DE C I D I M

1.- Desestimar el recurs de Suplicació interposat pel Ministeri Fiscal.

2.- Confirmar la Sentència recorreguda dictada pel M. Iltre. Tribunal de Corts en data 7 de maig de 1.997, absolut al processat Andreu L.C. del delictes d'aixecament de béns pel que fou acusat, i amb entrega als perjudicats de la quantitat de 1.000.000.-pts dipositada en aquell Tribunal.

3.- Declarar d'ofici les despeses processals ocasionades pel recurs.

4.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.